

glas

LETO VII, 16 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31. 8. 1960

SVET SODOBNE PROZE

MARIJA DABROWSKA je največja sodobna poljska pisateljica. Svetovni literarni tedniki že napovedujejo, da je med najresnejšimi kandidati za Nobelovo nagrado 1960. V Ljubljani pripravljajo izdajo prevoda njenega romana: Dan in noč. Pisateljica živi blizu Varšave. Objavila je dnevnik (v angleškem prevodu: "Winter Journal") in se pri razmišljanju o vlogi sodobnega pisatelja, pogosto ustavila ob drugem velikem poljskem pisatelju angleškega slovstva, Josephu Conradu (1857-1924), ki se je ob rojstvu pisal Korzenowski. Conrad si je do smrti očitil greh, da ni pisal v poljščini. V Londonu izhajajo sedaj monografije o Conradu in Dabrowska piše: "...Nad vse pomembno je, da se v zahodni Evropi pojavlja renesansa okoli Conradovega imena. Saj ni nič čudnega: vedno se je boril proti nesposobnosti v svetu... Bil je vrl dečko, ki pa je do smrti trpel zaradi kompleksa izdajstva v sebi, a je danes postal verjetno edina literarna avtoriteta našega časa. Seveda ne za pisatelje in literarne zgodovinarje, pač pa za tisto ljudstvo, ki se bori proti napuhu in obupu." Ameriški pisatelj Ernest Hemingway je tudi zagrešil "izdajstvo": v Varšavo je poslal toliko denarja, da so mogli tam ustanoviti Hemingwayovo literarno nagrado, ki jo podeljujejo vsako leto. Dabrowska piše v dnevniku dne 10. dec. 1959: "Iz Varšave mi sporočajo: Včeraj je žirija podelila Hemingwayovo literarno nagrado. Niti besedice ni o tem v listih, radijske postaje molče... In vendar je Hemingway postal naš mecen iz ljubezni do poljske literature."

ALFRED DOEBLIN je bil najvidnejši nemški pisatelj v dobi weimarske republike (1918-1933). Bil je žid, pristaš skrajne levice, toda pisatelj iz rodu Goetheja, Schillerja, Hauptmanna. Levica je v Nemčiji odpovedala, revolucija je klonila. V letih 1930 je začel napovedovati katastrofo, ki jo bosta Nemčiji rodila nacizem in komunizem. Ko si je iskal poti iz velike stiske, je poromal k virom židovstva; šel je na Poljsko in stikal za osnovami talmudske mistike. V krakovski katedrali se je prvič srečal s krščanstvom. V noči, ko je v Berlinu gorel nemški Rajhstag, je bežal proti meji, se rešil v Švico, v Parizu postal francoski državljani in ko so nacisti vdrl v Francijo, je zbežal v Združene države in postal ameriški državljani. Ko se je odmikal idejam svoje mladosti in se predal krščanstvu, je našel notranji mir, pisateljska žila pa je odmirala. S svetom okoli njega se je zrušil tudi svet njegove notranjosti. Pa letu 1945 se je vrnil v Evropo; napisal je svoj labodji spev, roman: "Hamlet oder die lange Nacht nimmt ein Ende". Danes, po njegovi smrti, ugotavlja kritika, da je to njegova največja umetnina. Vrnil se je v zahodno Nemčijo, se srečal s svojim Berlinom, si želel objem domovine, pa so ga sprejemali s posmehom. Koder se je pokazal, so zmajevali nad njim glave, češ: "Kaj more priti prida iz človeka, ki je iz žida postal katoličan, iz Nemca Francoz; potem Ame-

(Dalje na 4 str.)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA LITERARNI ODSEK

Devetj kulturni večer bo v soboto dne 3. septembra ob 19. uri
v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital.

SPORED:

SVET SODOBNE KNJIŽEVNOSTI DOMA IN V SVETU

Predaval bo g. Ruda Jurčec

Prosimo točnosti, ker je zatem v isti dvorani druga prireditev

"...pišeš, da ste sklenili izvesti posebno akcijo za pridobivanje novih naročnikov za SKA. Če bi jih pridobili 200, bi se Vam položaj zelo zboljšal... Upam, da ne boste naleteli na prazen odmev. Z ženo odhajava na počitnice nekam v sredino Evrope, bova blizu domače zemlje... Srečala sva znanca, jim govorila in prepričan sem, da Vam bova pridobila vsaj tri nove naročnike, ko se vrneva... Razlagal sem prijatelju Vaš položaj in ta se je čudil, kako zmorete vse to delo... Pozna nekoga, ki ni Slovenec, pa mu je kulturno delo pri sreč. Vzel je Vaš katalog in mu bo pokazal, kaj vse ste izdali. Pregovoril ga bo, da si bo naročil vse Vaše knjige; gotovo bo storil, saj mu ni nikdar odrekal, kadar je kaj slovenskega priporočal.

GLAS v redu prejemava. Nama je res pravi prijatelj in ko ga prebereva, roma iz rok v roke... Čestitam vsebini in aktualnosti! Prilagam ček za tiskovni sklad Glasa in želim, da bi jih bilo še mnogo, mnogo... Vzdržite, saj smo z Vami — če ne vedno z mislimi, pa zato vedno z vsem srcem!"

SLOV. KULT. AKCIJA

Deseti kulturni večer bo v soboto dne 17. sept. ob 19. uri v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital

Predaval bo g. dr. Vinko Brumen in bo prireditev v okviru filozofskega odseka.

GLEDALIŠKI ODSEK pripravlja uprizoritev drame

Jeana Anouilha
M E D E J A

Dvorana ss. frančiškank, Arroyo, Cap., ob 20. uri. v soboto dne 1. okt. 1960. (Enajsti kulturni večer)

GLASBENI ODSEK
pripravlja KONCERT, ki bo v drugi polovici oktobra (Dvanajsti kulturni večer)

VABILO. — Prosimo, da nam sporočite imena in naslove prijateljev in znancev, ki še niso naročniki izdaj SKA. — Za vsak namig in nasvet bomo hvaležni.

ČLOVEK

V KAZENSKEM PRAVU JUGOSLAVIJE

Osmi kulturni večer je bil prireditev filozofskega odseka. Na sporedu je bilo predavanje g. Boža Finka: Človek v kazenskem pravu Jugoslavije. Vkljub neugodnemu vremenu je bila udeležba zelo lepa.

Za uvod je spregovoril predsednik SKA g. Ruda Jurčec o akciji, ki naj pridobi SKA vsaj 200 novih naročnikov za novi letnik. Za tem je v imenu filozofskega odseka g. dr. Vinko Brunen pozdravil udeležence in predavatelja zaprosil, da prebere in poda snov, ki mora biti aktualna za razmere doma in za nas v zamejstvu.

Predavanje je bilo zelo izčrpno in je podalo jasn pregled idej, na katerih sloni sodobna kazenska zakonodaja v domovini. Po odmoru je bila živahna debata, ki je osvetlila nekatere negativne strani zakonodaje in izpopolnila pravo sliko tokov v domovini. Poslušalci so ob koncu z obilnim aplavzom nagradili predavatelja.

odmevi

— "VESTNIK Slov. protikomunističnih borcev" (XI - št. 9) je v celoti ponatisnil članek Glasa: Izza železne zavese, ki je izšel 30. jun. 1960. — V isti številki je tudi zabeležen izid knjige Slovenska likovna umetnost v zamejstvu.

— Iz Indije piše prijatelj: "Pošiljam nekaj rokopisov... Dobivam "Glas" Slov. kulturne akcije in ta je z vso vsebino odgovoren v precejšnji meri... za slovenski izraz srednjemnojezičnega morja. Bog s Teboj, delavci in delom..."

— Iz Minneapolisa nam piše g. F. M.: "Čestitam Vam za izvrstne izdaje lanskega leta in se veselimo letošnjih".

kronika

— JUBILEJNO NAROČNINO je plačal: g. Matija Esih, Florida, 800 pesov.

— Za tiskovni sklad Glasa so darovali: N. N. (ček iz Evrope) 1000 pesov; N. N., Ramos Mejía, 50; rodbina Bidovec, San Justo, 100; rodbina Žužek, Lomaš del Mirador, 60 pesov; g. dr. Peter Klopčič, Kanada, 2 dol.; g. Matija Esih, Florida, 100 pesov.

— Jože Velikonja, univ. profesor na univerzi v Carbondalu, je izdal tiskan pregled pod naslovom: "Slovenski profesorji na ameriških univerzah in collegih". V uvodu pravi med drugim: "Raztepli smo se po ameriškem svetu noseč s seboj izkušnje ter spomine preteklosti. Otrlesi smo se bolj ali manj okostenelih ostalin statičnega sveta ter smo ujeti v dinamično napetost novega. Vrednote rodne zemlje in rodu, v katerem smo začeli rasti, četudi se jim je ob življenju in delu v novem svetu pridružila množica novih, bogatih in pestrih, v spremi-

PASTERNAKOV ZGLED

"Tako hvaležen sem ti za vse, draga žena. Na svidenje...!, je rekel Pasternak 30. maja zvečer; potem je zadremal in se ni več prebudil. Položili so ga na mrtvaški oder, mu obdali glavo s smrečjem in v velikem številu so začeli prihajati ruski pisatelji po zadnje slovo; uradnih zastopnikov pa ni bilo in moskovski radio je molčal še ves drugi dan, ko so že vse agencije po svetu oznanile Pasternakovo smrt. Režim se je maščeval nad pisateljem, ki je s svojo duhovno nezlomljivostjo znova poudaril, da je treba razlikovati med rusko kulturo in sovjetsko propagando, ter je s svojim zgledom pokazal, da je mogoče tudi v najhujšem suženjstvu rešiti duha in sredi koristolovcev ter slabičev, pod policijsko strahovlado in pred skušnjo obupa ostati svobodni.

Pasternakova veličina je predvsem v tem, da je več kot štiri-deset let mirno, moško, brez razkazovanja in brez nepotrebne izzivanja vzdržal pritisk fanatičnega režimskega stroja. Tudi v času najhujših Stalinovih čistk ni klonil. Ko je dramatik A. Afinogvenov padel v nemilost, so ga iz strahu zapustili vsi prijatelji, le Pasternak mu je ostal zvest, čeprav sta si bila tedaj komaj več kot znanca. Afinogvenov, ki so ga pozneje rehabilitirali, piše v zapiskih iz decembra 1937:

"Razgovori s Pasternakom so se mi vtisnili v spomin. Vstopi in se začne takoj pogovarjati o velikih, zanimivih, pravih stvareh. Glavna skrb mu je umetnost, zgolj umetnost. Za uspeh mu ni mar. Važno mu je delo, strast do dela. Kakšen bo uspeh, bodo pokazala prihodnja leta..."

Ko je dvajset let pozneje izšel plod tistega dela, Doktor Živago, in zbudil znano viхро, jo je Pasternak sprejel z isto mirno trdnostjo: Kot umetnik je znal ohraniti ustvarjalno silo v najbolj nemogočih okoliščinah, kot človek je ohranil in sreju vrednote, ki so jih njegovi zemeljski gospodarji zavrgli.

Režim mu tega ni mogel odpustiti: pridigarji progresivne svobode so pričevalca svobode brez pridevkov skušali zazidati v molk policijskega nadzorstva. Vedeli so, da se je Pasternak vdal le v zunanjih nebitnih stvareh, da se je odpovedal Nobelovi nagradi, ker se ni mogel odpovedati tistemu domačemu smrečju na zadnjo uro; notranje pa je ostal svoboden, tem bolj, ker je bil tedaj njegov duh že uprt tja, kamor ne seže nobeno zemsko nasilje. Vedeli so, da je njegova beseda glas svobodne Rusije, da govori isto govorico kot Puškin, Tolstoj, Dostojevski, da sega njegovo poreklo v najgloblje duhovne korenine ruskega izročila in da ga zato mlada pesniška generacija priznava za svojega vzornika. Vedeli pa so tudi, da je njegov nazor v vseh bisvenih vprašanih naravnost nasproten marksizmu: vsa njegova novejša poezija in misel sta v znamenju evanĝelija, njegova filozofska razlaga zgodovine je povsem krščanska. Čeprav je torej njegov roman nepolitičen ali vsaj nadpolitičen, je Pasternak z vidika marksističnega konservatizma zelo nevaren prekucuh in

— "Kunsthalle" v Mannheimu je priredila razstavo del francoskega slikarja Jeana Plauberta, ki ga sodobna francoska kritika proglašala za enega največjih slikarjev naše dobe. Nemška kritika je polna občudovanja. Plaubert je razstavil tudi litografije za 35 sonetov pesnika Jeana Cassouja, "kjer je slikar našel primeren barvni izraz za mistično moč besede". Zanimivo je, da je šest teh sonetov pred 30 leti že prenesel v glasbo znani avantgardist v glasbi Darius Milhaud. Na otvoritvi razstave v Mannheimu so bili vsi trije: Plaubert, Milhaud in Jean Cassou.

— Muzej v Kölnu pripravlja razstavo pod naslovom "Umetnost in življenje Hetitov". Sodelovati bodo muzeji iz Berlina, Monako-

vega in Züricha. Turško prosvetno ministrstvo je obljubilo dela iz turških zbirk. Razstavo bodo pozneje prenesli v Zürich.

— Letošnji festival v Ljubljani, ki se je začel 30. junija, je bil dejansko le revija jugoslovanskega baleta. Sodelovale so poleg ljubljanske še baletne skupine iz Beograda, Sarajeva, Zagreba in Skopljaja.

— Občinska oblast v Gorici je odobrila načrte za zidanje dvorane v Slovenskem katoliškem domu v Gorici. Dvorana bo središče slovenskega kulturnega ivljenja na Goriskem.

— Na letošnji Bienniali v Benetkah je prejel nagrado tudi slovenski slikar Zorko Mušič, ki že

IZID novega letnika izdaj
Slov. kult. akcije bomo v odločilni
meri olajšali, če bomo pridobili vsaj

DVE STO

novih naročnikov. Vsakdo izmed Vas
pozna prijatelja, znanca ali rojaka,
ki še ni naročnik, pa bi verjetno
postal, ako bi ga prijatelj, sosed ali
rojak opozoril na delo in poslanstvo
slovenske kulture v svetu.

POMISLITE, IZBERITE IN SE ODLOČITE!

najočem se okolju uveljavljenih vrednot, ki
jim obstajanja in cene ni mogoče odrehati.
Med dva svetova razprti ne segamo po drago-
tinah starega sveta v boleznem svetobolju, pač
pa z zavestjo, da moremo biti posredniki teh
vrednot svojim novim sosedom. Končno je svet
le majhna trdna realnost v hitro gineči ča-
sovnosti našega obstajanja." — Na visokih šo-
lah v ZDA delujejo gg.: Janez Arnež, Stojan
Z. Bajič, Ivan Boh, Karel Bonutti, Ludvik
Čepon, Alfonz Čuk, Jože Felicijan, Franc Cer-
kovnik, Jože Goršič, Jože Gole, Toussaint Ho-
čevar, Milko Jeglič, Jože Kerec, Viktorija
Komjanec-Vogrič, Marija Rutar-Krek, Lado
Koženj, Stanislav Nikolič, Oton Mohr, Frank
Oražem, Boleslav Povšič, Peter Remec, An-
ton Soklič, Jože Suhadolc, Jože Velikonja, Ka-
rel Wolbang, Ciril Žebot.

— "Bibliofilska izdaja Dantejevega Pekla
je izšla v šestih numeriranih in od avtorjev
podpisanih izvodih. Njih literarno in umetnost-
no zgodovinski pomen je v tem, da podaja pog-
led v genezo slovenske izdaje. V originalne
platnice imajo vvezanih še 16 strani raznih
inačic na listkih, kakor jih je prevajalec spro-
ti zapisoval; prav tako so vvezani k barvnim
lesorezom še tri originalni akvarelni osnutki
Bare Remčeve, ki pomenijo prve zarodke poz-
nejših izgotovitev v lesu. Na razpolago so še
trije izvodi. Cena \$ 500.— Naroča se: Tine
Debeljak, Gaona 2776, Haedo F.N.D.F.S.

— Razstava najnovejših del akademske sli-
karice Bare Remec bo odprta od 2. do 16.
septembra v galeriji Libertad, na ulici Libert-
ad 1262.

— Poverjenik za Córdoba je tudi g. Božo
Bajuk, 17 de Abril 739, Córdoba. — Ima v
zalogi naše knjige in morejo zanimati iz
Córdobe in okolice pri njem kupovati in na-
ročati.

— Pevski zbor Gallus je v nedeljo 10. julija
priredil koncert v proslavo stoletnice slovenske
narodne himne Naprej zastava slave. Na spo-
redu so bile še kompozicije D. Jenka, J. La-
harnarja, F. Ferjančiča, V. Vodopivca, A. Ma-
va, A. Schwaba, E. Adamiča, H. Sattnerja, M.
Tomca, L. Kramolca, F. Gerbiča, R. Simonit-
tija, S. Mihelčiča, O. Deva in priredbe J. Sa-
vellija, M. Bajuka, L. Puša, M. Skoberneta,
P. Kernjaka in P. Venturinija. Kot program
je izšla posebna knjižica z uvodnikom o Davo-
rinu Jenku (napisal dr. J. Savelli).

revolucionar, ne glede na tisto skrivnostno napoved na zadnji strani:

"Zmaga (145; op. prev.) ni prinesla svetlobe in rešitve, kakor so pričakovali; toda od konca vojne je bilo čutiti v zraku prve znake, ki so napovedovali svobodo, in tista povojna leta niso imela nobenega drugega zgodovinskega pomena..."

Zato je razumljivo, da je moral Pasternak svoj duhovni nekonformizem do zadnje ure drago plačevati. Nekaj dni po njegovi smrti je belgijski dnevnik "La Libre Belgique" objavil odlomke pisem, ki jih je Pasternak zadnji dve leti pisal nekemu dopisniku iz Amsterdama in ko so živa trpka priča, pod kakšnim policijskim nadzorstvom je moral pisatelj Živaga preživeti zadnje mesece.

Dne 23. decembra 1958: "V začetku januarja bo v Liégu kongres Evropske kulturne zveze. Če mi bodo tam morda natresli sladkorčkov ali sploh povedali kaj prijaznega na moj račun, mi pošljite nekaj odrezkov, a brez predolgh pripomb, ker je to zame pač vedno nekoliko nevarno." Pismo je v francoščini in lastnoročno kot vsa druga, a brez podpisa.

Na koncu januarja 1959:

"Še sanja se van ne, kako ravna z menoj, posebno še zadnji čas. Ne morete si misliti, kakšne težave in omejitve imam pri dopisovanju. Zato mi ne pišite, dokler se Vam znova ne opravičim za to neollikano in neodpastljivo prepoved. Morali bi pač poznati vzroke. Nikar ne bodite hudi name."

Dne 23. novembra: 1959:

"V spomladanskih mesecih — februarja, marca, aprila — je vsa moja pošta skrivnostno in brez sledu izginila."

Stari antverpenski dopisovalec, ki je preživel dolga leta v Rusiji, je sklenil, da bo Pasternaka obiskal. Ta pa mu je v poslednjem pismu 29. januarja 1960 odgovoril:

"Kako odločno Vam odsvetujem tisto potovanje! Stopite z oblakov, v katerih se tako radi izgubljate! Ali Vam naj podrobno napišem zid sumničen in poniževalne nezaupljivosti, usodno ne-prodorni zid, ki bi ga postavili med naju v trenutku, ko bi prišli sem? In ničesar več ne pošiljajte (niti govorov prečastitega p. Pirea ne).

Toda zrno je padlo v zemljo in nobena sila ne more več za-
treti skrivnostnega snovanja. Doktor Živago je zaznamoval du-
hove — romanje večine ruskih pisateljev k majskemu mrliču v
Peredelkino je pomenljivo dejstvo, ob katerem so se morda sov-
jetski poglavarji zamislili. En sam duh se je upr najmočnej-
šemu strankinemu stroju na svetu; umrl je nepremagan. In smrt
ni konec, ampak začetek novega življenja:

"V življenju je važnejše, da zgubiš, kakor da dobiš. Zrno ne
vzklije, če prej ne umre. Živetj moraš, ne da bi se naveličal,
gledati moraš naprej in se hraniti z živo zalogo, ki jo snujeta v
enaki meri pozaba in spomin." (Pasternak, Poskus lastnega živ-
ljenjepisa.)

Pariz, v avgustu 1960.

RAFKO VODEB

več let živi v Parizu. Uredništvo
umetnostne revije, ki jo izdaja
Unesco, je sklenilo prinesiti dvojico
reprodukcij Mušičevih umetnin.

— Danes se je uveljavilo me-
nilo, da velja za kulturno zdravo
razvita tista dežela, ki ima po eno
knjižarno na vsakih 15.000 pre-
bivalcev. V Jugoslaviji pride ena
knjižarna na 30.000 prebivalcev,
v Sloveniji pa na 21.500. Torej
tudi v Sloveniji število ni povsem
zadovoljivo.

— Največja nemška založba del
žepne izdaje je Ro-Ro-Ro v Ham-
burgu. Koncem leta bo slavila
svojo deseto obletnico. Pri tej za-
ložbi je v žepni obliki dosegla naj-
višje število knjiga ameriške pi-
sateljice Buck in sicer njeno delo
"Veter z vzhoda — veter z zaho-

da" je doseglo naklado 463.000 iz-
vodov, delo "Veselica" E. Heming-
waya 288.000, W. Borcherta "Ven
skozi vrata" 288.000, J.-P. Sartra
"Igre je konec" 265.000 izvodov.
Med filozofskimi delj je v Nemči-
ji še vedno zelo popularen Ortega
y Gasset, čigar delo "Upor mno-
žic" je doseglo v nekaj tednih na-
klado 165.000 izvodov. Med filo-
zofski antike je na prvem mestu Pla-
ton, čigar izbor je dosegel 55.000
izvodov naklade.

— Nemški pisatelj Heinrich
Boell je prejel švicarsko literarno
nagrado "Charles Veillon" za svo-
je delo "Igra na biljard ob deve-
tjih in pol". Boell se je rodil 1917
v Kölnu in je avtor še dveh roman-
nov: "In ni rekel besede..." ter
"Brez varuha". Obe deli sta bili
že prevedeni v mnogo jezikov.

doma in po svetu

— Nemška založba Nannen je objavila, da bo izdala zbirko pravljic sovjetskega pisatelja Vladimira Dudinceva (avtorja knjige "Ne samo od kruha"). V zbirki bo tudi izšla pravljica Zgodba iz noveletne noči, ki v Moskvi ni mogla iziti. Pravljica je satira na sovjetski režim.

— Najnovejšo dramo J. Paula Sartra "Les Sequestrés d'Altona" so prevedli v nemščino in je bilo delo najprej izvajano v Münchenu. V nemščini nosi delo naslov "Die Geschlossenen — Pod ključem". Kritiki podčrtavajo velik uspeh uprizoritve (med tem je šlo delo že na druge nemške odre), vendar navajajo, da že dolgo ni bilo na odru delo, ki bi bilo brez moralnih vrednot. Münchensko uprizoritev je insceniral Piscator.

— Po obisku Hruščeva v Parizu je francosko prosvetno ministrstvo organiziralo razstavo impresionistov v Moskvi. V Puškinovem muzeju je bilo razstavljenih del: Corot 15, Cezanne 16, Gauguin 17, Monet 14, Renoir 8, Matisse 42, Picasso 30. — Čudno: Matisse in Picasso skupno z impresionisti.

— Galerija Nierendorf v Berlinu je priredila razstave del nemškega ekspresionista Otta Müllera (1874-1930). Razstavljenih je bilo 132 del in je bila to sedaj najbolj popolna razstava del umetnika, o čigar umetnosti se pod nacizmom ni smelo govoriti.

(Dalje s 1 str.)

rikance in hoče spet biti — Nemeč." Dasi je "Hamlet" velika umetnina, obsodba zablod sodobnosti, ni delo moglo najti v zahodni Nemčiji založnika. Moralo je iziti v vzhodni Nemčiji.

FITZROY FRASER je črnc iz Jamajke. Piše v angleščini. Londonska revija Twentieth Century (julij 1960), je objavila njegov esej "They Call Me Sir. — Kličejo me, gospod!" Fraser vdira v svet umetnosti, a se boji pisati v jezigu "gospodov". Pisalni stroj čaka, tipke vabijo, pol dveh je — v njem vre, toda nekje je "gospod": verjetno bi moral najprej postati človek "reda", "prave" miselnosti, tedaj šele... Ko je v šoli učenkam razlagal zgodovino, je narekoval "History is a record of the past"; sklonil se je k učenki bele barve in videl, da je ona zapisala pravilno: "History is THE record of the past..." Seveda ima učenka prav, ona že ve, kaj pomeni besedica the... Ali bi zbežal na ulico, se napil, se vrnil in se vtopil... tipk ne bo več! Tako blodi okoli sebe. Radijska postaja je odbila uro šest, ura žurnala: v sobo so se zlele novice vsega sveta... "Ura je šest: ...v sobi je postalo čisto temno, ne morem, ne morem več, prišel je čas, da se vrnem k rokopisu, k dvogovoru s samim seboj. Ne morem, ne, ne morem več. Ne, ne, ne — moram!"

In dvogovor v domovini?

RUDA JURČEC

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía, FCNDFS, Bs. Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna "Federico Grote", Montes de Oca 320, Buenos Aires.

gartu. Delo sloni na tekstu drame, ki jo je napisal angleški dramatik Ben Jonson in je imela velik uspeh po vseh svetovnih odrih zlasti v letih po prvi svetovni vojni.

— Baletni zbor opere v Essenu je izvajal nov balet, ki ga je komponiral mladi grški komponist Georjo Sicilianos (rojen l. 1921). Balet nosi naslov "Bakanti" in je vsebina vzeta po istoimenskem delu Euripidesa. Delo antike z najmodernejšo glasbeno spremljavo.

— Glasbena literatura ima prvi elektronski balet. Nizozemski komponist Henk Badings je komponiral balet "Androsova žena" in je bila premiera na odru opere v Hannoveru. Besedilo baleta sloni na noveli sodobnega ameriškega pisatelja Thortona Wilderja. Elektronsko glasbo prenašajo štirje mogočni zvočniki iz raznih delov dvorane, med nubluko in po parterju, na baikonu in na galeriji pa so zbori pevcev in govornih zborov (tudi zanje je tekst komponiran na note), petje in glasba na magnetofonskem traku opravlja svoje. Tako glasba neprestano "kroži" vzporedno s kratnjami in "plavanjem" plesalcev na odru. Kot uvod so izvajali balet "Maske iz Ostenda", ki ga je komponiral Italijan Roman Vidal, rojen 1919 v Romuniji.

— Glavne dražbe nemških umetnin so v poletnih mesecih, ko pridejo turisti iz vseh delov sveta. Leto dalje dražbe so spet pokazale, kako narašča zanimanje za dela abstraktne smeri. V Stuttgartu je bila na dražbi slika Paula Kleeja (Vrt v P. H.). Izklicna cena je bila 22.500 dolarjev in je bila prodana za 45.000 dolarjev. Toda dela ni kupil Amerikanec, pač pa nemški zbiralec umetnin. Neki trgovec z umetninami iz Švice je kupil delo P. Kleeja "Rože v špirali" in dal zanje 25.000 dolarjev. Delo Kandinskega "Dvojni dvig" je kupil neki Amerikanec za 27.000 dolarjev. Umetnostna galerija iz Stuttgarta je kupila kip "Dekle z robcem" Edvarda Muncha za 41.000 dolarjev. Dražili so tudi večjo količino grafik in so zanje izdražili skupno vsoto 210.000 dolarjev. Najdražja je bila grafika Toulouse-Lautreca "Izlet na polje" — 9.000 dolarjev.

— Galerija Lempertz v Kölnu je priredila dražbo svojih umetnin. Delo "Prezimovalci" slikarja Kazimira Maleviča, ki je ustanovil strujo "supermatizem", je bilo prodano za 7.000 dolarjev. Delo je nastalo v letu 1910. Na prodaj je bila tudi slika nedavno umrlega Utrilla "Ulica v Parizu" in je dosegla ceno 10.000 dolarjev.